

Pozdrav tekmovalcem

Športno igrišče na Loki ob zeleni Krki bo 15. septembra zaživelo na nekoliko nenavaden način. Športne rekvizite bodo zamenjali hlodi, oglušujoče brnenje motornih žag pa bo naznanjalo, da so se na 16. tradicionalnem tekmovanju med seboj pomerili najboljši gozdni delavci iz vseh bratskih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin.

Lahko smo ponosni, da so Zvezni odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, Splošno združenje gozdarstva in industrije za predelavo lesa, celuloze in papirja Jugoslavije ter Konferenca ljudske tehnike Jugoslavije zaupali organizacijo

Delovno DIT gozdarstva

Letos so se zvrstila že tri posvetovanja, ki jih je organiziralo DIT novomeškega gozdnogospodarskega območja. Teme so bile naslednje: načrtovanje v gozdarstvu (z več referati), organizacija mehaniziranega spravila in transporta lesa na GG Novo mesto ter redčenje sestojev. Posvetovanje o redčenju je imelo svoj teoretični in praktični del v gozdu.

Člani so se vseh posvetovanj udeležili v polnem številu, posebno razveseljivo pa je, da je tudi pri pripravi in izvedbi posvetovanja sodelovalo več strokovnjakov, inženirjev in tehnikov.

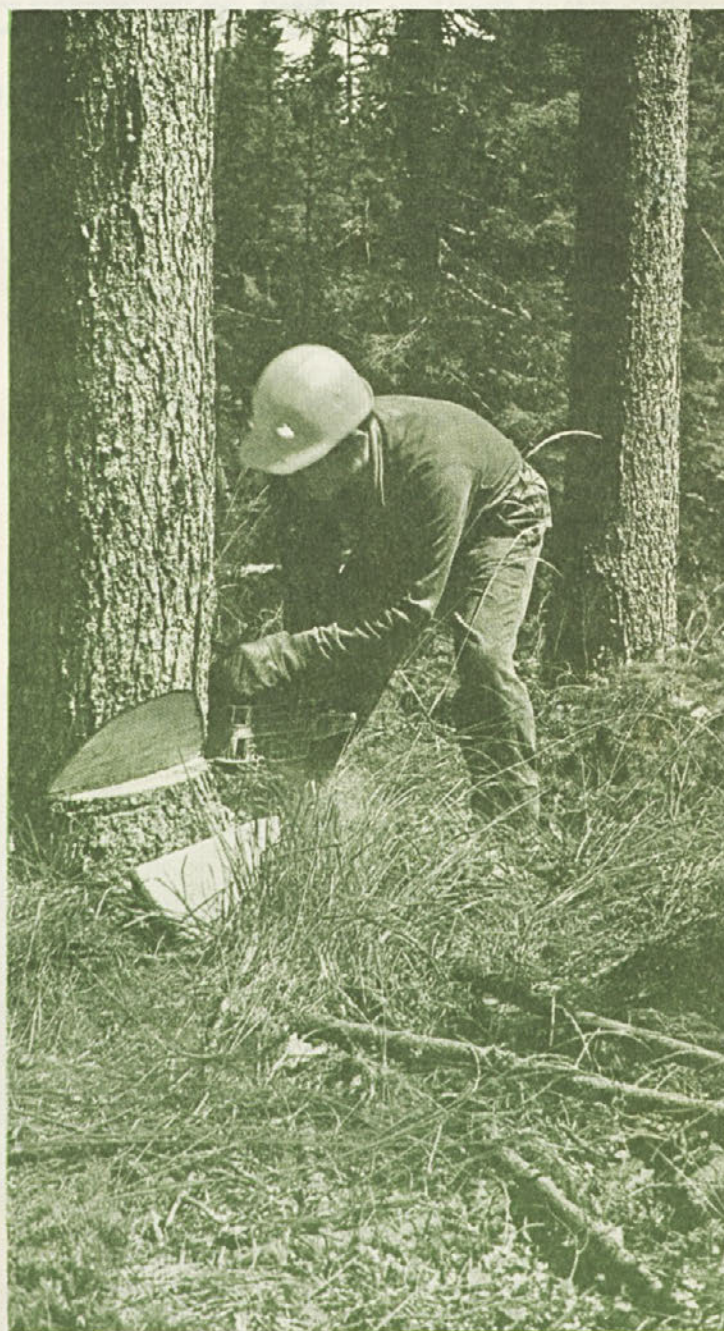
Prof. Stana Hočevar, sodelavka inštituta za gozdno in lesno industrijo, je našla v pragozdu na Gorjancih glivo *Discina parva*, katere prvo najdišče (na svetu) je v Švici, drugo pa na Kočevskem v Rajhenavskem gozdu.

tega tekmovanja naši delovni organizaciji. Priprave so bile dolgotrajne in vsestranske. Potrudili smo se z vsemi našimi močmi, da bi omogočili vsem tekmovalcem in gostom čim prijetnejše bivanje med nami, hkrati pa smo poskrbeli tudi za vrsto prireditvev, ki bodo v marsičem popestrile tekmovanje.

Posvetovanje o uresničevanju samoupravnega sporazuma o življenjskih in delovnih pogojih delavcev v gozdarstvu Jugoslavije bo pokazalo, kaj je bilo narejenega na tem področju, hkrati pa bo nakazalo, kaj moramo še storiti, da bi težko in naporeno delo v gozdu čim bolj olajšali. Prav gotovo je tudi naš novi delavski dom v Črmošnjicah prispevek k uresničevanju omenjenega samoupravnega sporazuma. Razstava gozd — gobe — cvetje bo poudarila tudi tiste naloge, s katerimi se srečujemo gozdarji pri skrbi za ohranjanje najbolj zdravega naravnega človekovega okolja. Sem spada tudi razstava fotografij foto kino kluba Diana, ki bo prikazala divjad v prirodnem okolju. V strokovnem pogledu bo zelo zanimiv prikaz nove tehnologije redčenja v bukovem drogovnjaku. In končno bomo tekmovalcem in gostom pokazali tudi znamenito „Bazo 20“, kjer se je v osrčju naših gozdov v najbolj usodnih trenutkih naše zgodovine krojila usoda slovenskega naroda.

Vsi delavci gozdnega gospodarstva Novo mesto želimo tekmovalcem in gostom čim prijetnejše bivanje v naši sredi in veliko tekmovalnih uspehov!

JOŽE PETRIČ, dipl. ing.

Organizatorji 16. tekmovanja gozdarjev Jugoslavije: Zvezni odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, Splošno združenje gozdarstva in industrije za predelavo lesa, celuloze in papirja Jugoslavije ter Konferenca ljudske tehnike Jugoslavije pozdravljajo hkrati z NOVOLESOM, pokroviteljem tekmovanja, ter z Gozdnim gospodarstvom Novo mesto kot prirediteljem vse udeležence, posebno še gozdarje iz vseh krajev naše domovine! Želijo jim veliko uspehov pri tekmovanju in prijetno bivanje v partizanski Dolenjski!

Leto dni ceste Otovec – Sredgorske luže

Finulo je leto, odkar smo slovesno odprli promet po težko pričakovani cesti, ki jo na TOZD Črnomelj imenujemo kar magistrala.

Cesta gre prek dveh revirjev, Planine in Bukove gore. Pozimi in spomladi smo sekali v oddelkih 42, 54, in 55, ki so ob cesti. Do 1. junija, to je v letu dni, je bilo prepeljane iz družbenih gozdov 4.270 m³ in iz zasebnih 1730 m³, kar je skupaj 6.000 m³ lesa. Do konca leta 1978 bo na cesto spravljeno še 4500 m³ lesa.

Poleg teh 10.500 m³ direktnega spravila na cesto bo prepeljan po njej še les iz oddelkov 18, 37 in 38, kar bo dalo 3100 m³. Skupaj bomo torej letos prepeljali po cesti 13.600 m³. Ločen prikaz lesne mase, ki s pravilom pride naravnost na cesto, je prikazan zaradi lažje predstave, kako je področje zaprto. Saj cesta že samo v prvem letu omogoči pridobitev 10.500 m³ lesa, kar bi sicer ostalo neposekano zaradi prevelikih spravnih razdalj in težkega dostopa, in zaradi česar bi ostal etat za enoto Mirna gora neizkoriščen. Primerjave in izračune o znižanju stroškov pri sečnji in spravi luže za posekani les in za tistega, ki bo v bodoče še prišel na mesto, je težko narediti, saj bi ta predel zaradi oddaljenosti 8 – 9 km ostal zaprt in bi sečnja ne bila rentabilna.

Vsekakor pa drži utemeljitev, ki je bila postavljena pred gradnjo ceste. Cesta nedvomno služi svojemu namenu, ker:

– je z njo odprt težko dostopen gozd,

– povezuje revir Planina z roškim predelom, ki gravitira v Belo krajino,

– normalen vzpon omogoča, da je cesta prevozna tudi v zimskih mesecih,

– je ena redkih gozdnih cest v TOZD Črnomelj, po kateri lahko vozijo težki kamioni s prikolico,

– je z njo odprt tudi predel zasebnih gozdov, od koder je bilo že preteklo zimo možno dobiti v kritičnem času bukovo hlodovino za Novoles,

– omogoča dostop do bližnjih vasi in je najkrajša razdalja od Črnomlja do Kočevja.

Našteli bi lahko še veliko drugih, tudi zelo pomembnih prednosti, ki jih je prinesla zgrajena cesta.

Ob obletnici otvoritve se TOZD „Gozdarstvo“ Črnomelj zahvaljuje vsem TOZD, ki so solidarno omogočili izgradnjo ceste, republiški interesni skupnosti za gozdarstvo in TOZD „Gradnje“ Novo mesto, da je bila cesta pravočasno in solidno zgrajena.

JOŽE RADE

Javna razprava bo tekla do 15. oktobra

Predsednik delavskega sveta Karel Turk je sklical sejo, na kateri so delegati razpravljali in sprejeli naslednje samoupravne akte: pravilnik o knjigovodstvu, pravilnik o zagotovitvi plačil in pravilnik o varstvenih ukrepih pri zavarovanju z razstrelilnimi sredstvi in razstreljevanju. Nadalje so delegati obravnavali gradivo, ki je pripravljeno za javno razpravo: samoupravni sporazum o osnovah planov in metodologiji sestavljanja, obravnavanja in sprejemanja planov; samoupravni sporazum o združevanju in uporabi srestev za

stanovanjsko izgradnjo; samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izobraževanje vseh poklicev in profilov; o predlogu sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o ugotavljanju in razporejanju prihodka ter o študiji združitve prevoznega parka.

V zvezi s sprejemanjem navedenih sporazumov je bil priložen tudi predlog rokovnika, ki določa, da bo javna razprava trajala do 15. oktobra, usklajevanje do 20. oktobra, delavski sveti TOZD naj bi oblikovali predloge do 25. oktobra, referendum pa naj bi bil 9. novembra 1978.

Na seji so delegati obravnavali še poročilo o organizaciji službe za avtomatsko obdelavo podatkov, sklepali o nakupu in prodaji gozdov in gozdnih zemljišč, o pokritju prekoračitve planiranih stroškov za delavski center v Črmošnjicah ter o kriterijih najetja posojila pri SIS za gozdarstvo SR Slovenije. Razpravljali so tudi o izdaji soglasja za lokacijo kamnoloma v Globodolu.

O celotni problematiki, ki je bila na dnevnem redu seje delavskega sveta, so predhodno razpravljali delavski sveti TOZD, TOK in DS ter o tem oblikovali svoja stališča.

FRANC MARKOVIČ

Koliko lesa posekamo letno na novomeškem gozdnogospodarskem področju? Malo drugač povedano kot običajno: če bi ves les zložili v skladovnico, visoko 4 in široko 1 m, bi segala od Novega mesta do Ljubljane! Presenetljivo velika količina, kajne? Še bolj pa je razveseljivo, da v naših gozdovih priraste letno še precej več. Tako se šele zavemo, kako bogata je naša „tovarna“, ki ob lesu daje še mnogo drugih življenjsko pomembnih dobrin.

Član častnega predsedstva 16. tekmovanja gozdarjev je tudi Franc Leskošek-Luka, član sveta federacije in častni predsednik Ljudske tehnike Jugoslavije. — Njegovi zavzetosti in organizacijskim sposobnostim se lahko zahvalimo, da bomo dobili v kratkem novo lepo cesto, partizansko magistralo, ki bo zelo pomembna tudi za Gozdno gospodarstvo Novo mesto.

SPROSTIMO VSE
USTVARJALNE SILE!

„...Takšen zagon in udarništvo, kakršnega so izpričali naši brigadirji, stanujna v vsej mladinski organizaciji, pa tudi v vsej naši družbi. Ko smo rekli, da so partijski kongresi akcijski, smo s tem mislili, da morajo sprožiti široko in intenzivno aktivnost, da moramo po njih udarniško pogumno v akcijo, da moramo pogumno naprej od načel k dejanjem. Potrebni so novi, konkretni praktični prodori na vsej široki fronti boja za socialistično samoupravljanje, za novo kakovost našega življenja v duhu zapisanega v ustavi in v zakonu o združenem delu...“

FRANC ŠETINC –
ob koncu zvezne
mladinske akcije
Posočje 78

Nered pri „bolniških“

Za izdajo bolniškega lista so pristojni zdravniški zdravstvenih domov in postaj, ki jih je TOZD oz. OZD pooblastila

Večkrat smo že brali, da je pri bolniških izostankih precej nereda. O tem so sklepali zavarovanci v skupnostih zdravstvenega varstva.

Da bi odpravili pomanjkljivosti v zvezi z upravičenostjo do nadomestila delavcem zaradi bolezni, so delegati skupščine zdravstvene skupnosti v Beli krajini opozorili vse organizacije združenega dela, da upoštevajo pri obračunavanju nadomestila medčasno nezmožnostjo za delo 58. člen samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih zdravstvenega varstva. O tem je razpravljala tudi zbor delegatov GG Novo mesto 26. 10. 1976 in sprejel sklep, da so za izdajo bolniškega lista pristojne samo zdravstvene postaje na področju, kjer delavci delajo ali za časa dela prebivajo. Ta sklep je popolnoma v skladu s predpisano zakonodajo in ga v celoti brez kakršnihkoli pravnih posledic moramo uresničevati. Delavec, ki ne predloži potrdila o začasni nezmožnosti za delo od tistega zdravnika oziroma zdravstvene ustanove, ki jo je TOZD oziroma OZD pooblastila, ne more nadomestila uveljaviti.

Za delavce gozdnega gospodarstva so pooblašteni naslednji zdravstveni domovi oz. postaje: Zdravstveni dom Novo mesto, Trebnje in Črnomelj ter zdravstvene postaje: Šentjernej, Straža, Dol. Toplice, Žužemberk, Mirna peč, Semič in Metlika.

F. M.

Sredi klanca

Kaj so ugotovili na skupščini gozdarstva ter lesne in papirne industrije

Letos poleti so predstavniki gozdarstva, lesne in papirne industrije Jugoslavije v skupščini razpravljali o gospodarskih gibanjih, zlasti pa o proizvodnji in prodaji. Na splošno ugotavljajo porast proizvodnje in uspešno prodajo na zunanjem trgu. Kljub dokaj ugodnemu rezultatu pa nastajajo določene pomanjkljivosti, zlasti v gozdarstvu in lesni industriji, kjer se še niso lotili združevanja dela in sredstev v smislu zakona o združenem delu ter s tem ugotavljanja in delitve skupnega prihodka. Novi družbenoekonomski odnosi so pogoj za trajno povezovanje gozdne proizvodnje in predelave. Dvojna pot gozdne in lesno predelovalne industrije ima za posledico nizko akumulativno sposobnost in visoke zadolžitve pri najemanju kreditov, s tem pa omogočamo prelivanje dela dohodka izven gozdarske in lesnopredelovalne industrije.

Da bi se stanje izboljšalo, predlagajo vrsto ukrepov. Naj navedemo samo nekatere:

– zmanjševanje stroškov proizvodnje;

– izboljšanje kvalitete dela in razporejanje osebnih dohodkov v skladu z rezultati dela delavcev ter v skladu z ustvarjenim dohodkom in čistim dohodkom;

– skupno planirajo proizvodnjo in se dogovarjajo o medsebojni soodvisnosti; usklajujejo proizvodne načrte in določajo merila za razporejanje skupnega prihodka;

– dogovarjanje o sodelovanju in skupnem nastopanju na zunanjem trgu;

– realiziranje cen v skladu z gibanji cen drugih proizvodov. Cene lesu in lesnoindustrijskim izdelkom obravnavati hkrati.

Iz teh nekaj nerešenih problemov lahko ugotovimo, da sta predvsem gozdarstvo in lesna industrija sredi klanca. Ne kaže drugega kot pogumno potiskati voz proti vrhu, če hočemo uresničiti v nekaj stvkih povedana, pa vendar pomembna vprašanja.

FRANC MARKOVIČ

Napovedovalec na obeh tekmovalnih gozdarjev Slovenije in Jugoslavije na Loki v Novem mestu bo ing. Konrad Mehle, ki sicer že vsa leta napoveduje na znamenitem Tržiškem motokrosu. Ropota na motokrosu, ropotale bodo tudi žage – motorke, pa je dobrodošel močan glas.

Štipendije so razdeljene

Odbor za kadrovanje in izobraževanje je sprejel sklep o razdelitvi štipendij za šolsko leto 1978/79.

Štipendijo so prejeli:

na ekonomski fakulteti: Mlinar Gorazd iz Dolenjskih Toplic, Na srednji ekonomski šoli: Zagorc Silva iz Cerovega loga, Zefran Štefanija iz Gotne vasi in Tramte Darja iz Dobruške vasi. Na gozdarski srednji šoli: Štefanič Danilo iz Kvasice, Mirtič Andrej iz Ajdovca, Dandič Marinko iz Posavskih Podgajcev ter Jurkovič Matjaž iz Izole.

O dodelitvi štipendije na gozdarski fakulteti bo odbor sklepal na prihodnji seji.

Odbor je nadalje odobril vpis na višjo gozdarsko šolo delavcev Puhana Alojza iz TOZD Črmošnjice ter Petrov Zvoneta in Ostojič Draga iz TOK Novo mesto. – Potrdil je tudi vpis naslednjih tovarišev v šolo za gozdarje: Staniša Marjana, Glavina Ivana in Hočevnar Martina iz TOZD Novo mesto, Blatnik Draga iz TOZD Straža in Trplan Maksa iz Črmošnjic.

Gozdno gospodarstvo štipendira:

- na gozdarski fakulteti 8 študentov,
- na srednjih gozdarskih šolah 15 dijakov,
- na srednji ekonomski in administrativni šoli 11 dijakov in
- na srednji gradbeni šoli 1 dijaka.

V dislociranem oddelku šole za gozdarje so vključeni v prvem letniku 4 učenci, v II. letniku pa je 9 učencev, ki letos končajo šolanje.

Letos sta zaključila srednjo gozdarsko šolo Turk Zdravko, sprejel je delo na TOZD Gozdarstvo Novo mesto, in Šmuk Albin, ki je sprejel delo na TOZD Gozdarstvo Črmošnjice.

F. M.

ZANIMIVOSTI

V Nemčiji so s primerjavami, ki so trajale vse leto, raziskovali rekreacijsko vrednost raznih tipov gozdov. Pokazalo se je, da so za ta namen sestoji listavcev manj primerni kot smrekovi, borovi ali mešani smrekovi, jelkovi in bukovi sestoji. Zelo so koristni smrekovi gozdovi, vendar le, če so prirodni in večslojni.

V Ameriki so raziskovali vpliv vetra na koreninski sistem jelke (*Alies balsamea*), javorja (*Acer saccharinum*), bukve (*F. grandifolia*) in zelene bora in ugotovili, da je najbolj poškodovan koreninski sistem na plitvih tleh. Poškodbe povzročajo spremembo oblike in odrgnjenje korenin in omogočajo infekcijo korenin in debla. Če s posekom preveč oslabimo stabilnost sestoja, se učinek vetra poveča).

Sindikalna konferenca gozdnega gospodarstva

21. avgusta je bila na gozdnem gospodarstvu sindikalna konferenca. Poleg delegatov sta se konference udeležila še predsednik občinskega sveta zveze sindikatov tov. Žunič in direktor gozdnega gospodarstva tov. Petrič.

Delegati so na konferenci obravnavali aktualna vprašanja, ki zadevajo delo in življenje gozdnih delavcev. Zlasti je tekla beseda o uveljavljanju samoupravnih odnosov, o odgovornosti delavcev in samoupravnih organov do izpolnjevanja sprejetih obveznosti, o produktivnosti dela, o delitvi po delu, življenjskih razmerah, oddihu, športu itd.

Delegati so se dogovorili, da bodo pred kongresom zveze sindikatov Slovenije v svojih sredinah kritično ocenili minulo delo in sprejeli smernice za nadaljnje udejstvovanje. Za razpravo jim bodo podlaga sklepi sindikalne konference in kongresno gradivo, ki je objavljeno v Delavski enotnosti.

Delegati so izvolili za novega predsednika Slavka Peteha iz TOK Črnomelj, za namestnika Ivana Bukovca iz TOZD Novo mesto, sekretarske posle pa bo urejal Tone Kruh iz delovne skupnosti.

F. M.

Na Češkem si prizadevajo podaljšati trajnost impregniranih bukovih pragov na 50 let. To bodo dosegli z uporabo kvalitetnega lesa, dobrim katranskim oljem za impregnacijo in z izboljšanim postopkom impregnacije.

Na posvetovanju, 16. septembra letos v Novem mestu, ki ga je pripravil zvezni odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije o uresničevanju samoupravnega sporazuma o življenjskih in delovnih razmerah delavcev, se bomo med drugim seznanili tudi o tem, kaj vse smo naredili za izboljšanje življenjskega položaja delavcev v gozdarstvu do sedaj. Na GG Novo mesto je eden izmed sadov pobude, ki jo je sprožil sindikat, delavski dom v Črmošnjicah, sodobno urejeno bivališče za 35 delavcev. Dom bomo svečano odprli 15. septembra, ob njem pa bodo zastopniki vseh republik in pokrajin zasadili spominska drevesa.

3. maja je obiskal gozdno gospodarstvo Novo mesto skupaj z ženo Vero tov. dr. Aleš Bebler, predsednik zveznega sveta za zaščito človekovega okolja Jugoslavije, v spremstvu direktorja poslovnega združenja gozdnogospodarskih organizacij ing. Tugomira Canjka. Gostje so si ogledali nasade na Vahti, v Mlakah in Sredgori. Tov. Bebler se je zanimal za gospodarjenje z gozdovi na Dolenjskem, pogovor pa je tekel tudi o skrbi za zdravo in čisto okolje in odnosih človeka do gozda. Žal so lepe vtise o dolenjski pokrajini in gozdovih nekoliko pokvarile odložene smeti ob gozdnih robovih, zaradi česar je bilo poudarjeno mnenje, da bi z vzgojo, nadzorstvom, pa tudi s kaznovanjem za ohranitev naših prirodnih lepot morali biti bolj odločni.

J. Barborič med nami

Pretekli teden je obiskal gozdno gospodarstvo Novo mesto podpredsednik sveta zveze sindikatov Jugoslavije Janez Barborič s sodelavci. Direktor gozdnega gospodarstva Jože Petrič in predsednik organizacijskega odbora za republiško in zvezno tekmovanje gozdarjev Jože Kure sta goste seznanila z delom in s problematiko gozdnega gospodarstva ter s pripravami na tekmovanje.

V pogovoru so bila med drugimi odprta naslednja pomembna vprašanja: problem zagotovitve dovoljenih količin lesa delovnim organizacijam, ki se ukvarjajo s predelavo, kako poteka sporazumevanje o pridobivanju in razporejanju skupnega prihodka med gozdarstvom in lesno industrijo, v vlaganjih v gozdove v nove nasade, ceste, o življenjskih pogojih delavcev v gozdarstvu.

Gostje so si ogledali tudi sečnjo, spravilo in prevoz lesa. — Ob slovesu smo se gozdarji zahvalili za obisk v prepričanju, da je bil razgovor ploden in obojestransko koristen.

FRANC MARKOVIČ

Bil sem delegat na kongresu ZKS

Resnično sem bil prijetno presenečen, ko sem zvedel, da sem izvoljen za delegata na VIII. kongresu ZKS. Ob takem prijetnem trenutku se nehote zalotim, ko si za hip zadovoljen sam s seboj. Vendar je to res samo bežen trenutek, ker si kmalu nalagaš dodatne obveznosti in naloge. Ob takih priložnostih brez posebnih težav postaneš samokritičen. Ujames se, kako razmišljaš o svojem delu, o izpolnjevanju obveznosti. Na vsak način želiš biti prepričan, da je delo, ki si ga opravljal, rodilo predlog, da sodeluješ na tako zahtevnem zboru slovenskih komunistov.

Sodelovanje na VIII. kongresu ZKS ni bila samo prijetna predstaviška dolžnost, ampak dokaj zahtevna delovna dolžnost.

Naporov ni bilo težavno premagati, ker nas je gnala sila celote. Brez pretiravanja: ustvarjeno je bilo tako vzdušje, ki je bilo sposobno dajati visoko delovno moralo vsakemu posameznemu udeležencu kongresa.

Vsak je hotel prispevati kar največ, da bi bile naše dolžnosti v nadaljnjem razvoju družbe čim bolj jasne, razumljive, in da bi bile naše prizadevanje usmerje-

no v resnično glavne točke razvoja na vseh področjih družbenega dogajanja.

Iskrena želja vsakega posameznega udeleženca kongresa je bila, tudi v bodoče delati tako, kot se bomo dogovorili. Vse doseženo je plod skupnega prizadevanja in plod takega prizadevanja bo tudi vse, kar bomo dosegli v prihodnjem obdobju. V vseh komisijah je bilo nešteto kvalitetnih prispevkov v razpravi, prav tako veliko pa je bilo oddanih tudi pismenih prispevkov. To je bil zgovoren dokaz, da se niso na kongres pripravljali samo delegati, ampak da so se nanj temeljito pripravile vse sredine, iz katerih so delegati izhajali. Kvalitetna priprava diskusij in prizadevano delo po komisijah, kjer so se usklajevala posamezna mišljenja, je rodilo enotnost pri dokončnem oblikovanju sklepov in obveznosti. Ta enotnost pri sprejemanju kongresnih dokumentov in pri sprejemanju usmeritve razvoja na vseh področjih družbenega življenja je pustila nepozabne vtise pri nas, delegatih, in tudi pri vseh gostih kongresa.

Ob koncu kongresa je bilo še vedno vsepovsod delovno vzdušje, zagnanost, ki jima je po-

seben pečat dajala praznično okrašena Ljubljana.

Resolucija VIII. kongresa ZKS je pomembna obveznost za vse člane naše svobodne, samoupravne, socialistične družbe, ki iskreno žele ustvariti najboljše pogoje za življenje vsakemu posamezniku v Titovi Jugoslaviji. Za dosego postavljenih ciljev bomo usmerili svoje delo, svoj prosti čas.

JOŽE FALKNER, dipl. ing.

15 prvakov Jugoslavije

Leto:	kraj tekmovanja:	1970 Ivan Štrumbelj, SR Slovenija Rogaska Slatina
		1971 Anton Volf, SR Hrvatska Daruvar
		1972 Danijel Tomažič, SR Slovenija Kruševac
		1973 Matija Ambrožič, SR Slovenija Zavidoviči
		1974 Ahmed Čejhajić, SR BiH Struga
		1975 Drago Tomac, SR Hrvatska Budva
		1976 Drago Savić, SAP Vojvodina Dečani
		1977 Drago Tomac, SR Hrvatska Sremska Mitrovica
		1978 Novo mesto

Letos: precej uspešneje kot lani

Poslovni uspeh gozdnega gospodarstva Novo mesto v obdobju do 1. 1. 1978 do 30. 6. 1978

Poslovni uspeh gozdnega gospodarstva za I. polletje 1978 smo ugotavljali v skladu z zakonom o ugotavljanju celotnega prihodka in dohodka, ki se uporablja od začetka letošnjega leta. Pomembna novost tega zakona je, da zastruje pogoje poslovanja za TOZD, ki med letom poslujejo z izgubo, kar pomeni: da TOZD z nepokrito izgubo med letom lahko izplačujejo samo z zakonom zajamčene osebne dohodke. Zakon je prinesel tudi druge novosti, ki otežkočajo primerjavo rezultatov poslovanja v letošnjem letu z enakim obdobjem preteklega leta.

Poskušali bomo z glavnimi kazalci poslovnega uspeha opredeliti rezultate poslovanja letošnjega prvega polletja.

Celotnega prihodka je 143.657.867,23 din oziroma za 44 % več kot v istem obdobju preteklega leta. Na tako visok porast so vplivali večja prodaja, ki je rezultat večjega odkupa v zasebnem sektorju in novih sortimentov, predvsem tesanega lesa, ter dosežene višje prodajne cene. Materialni stroški, ki predstavljajo 43 % celotnega prihodka, so doseženi v višini 61.272.507,25 din ali 17 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Porast materialnih stroškov je za 27 % manjši od porasta celotnega prihodka, kar nam napoveduje boljši poslovni

uspeh v primerjavi s preteklim letom. Na nižji porast materialnih stroškov je vplivala tudi biološka amortizacija, ki znaša 10.888.474,90 din in se letos prikazuje med zakonskimi obveznostmi. Če bi biološko amortizacijo prišteli k materialnim stroškom, bi bil njihov porast še vedno pod porastom celotnega prihodka. Amortizacija znaša 4.218.546,25 din in je za 25 % višja od lanskoletne. To je zaradi revalorizacije in nove nabave osnovnih sredstev. Dohodek dobimo, da od celotnega prihodka odštejemo materialne

stroške in amortizacijo in znaša 78.166.813,73 din; indeks porasta je 177.

Pogodbenih in zakonskih obveznosti je za 29.463.655,70 din oz. skoraj štirikrat več od lanskoletnih, deloma zaradi že omenjene biološke amortizacije, deloma zaradi višjih osebnih dohodkov, ki so osnova za izračun nekaterih zakonskih obveznosti, pa tudi zaradi boljšega finančnega uspeha, iz katerega je potrebno financirati po predpisanih stopnjah splošno in skupno porabo. Čisti dohodek dobimo, ko se iz dohodka poravnava pogodbene in zakonske obveznosti in znaša 48.703.158,03 din ali za 33 % več kot v enakem obdobju leta 1977.

Osebnih dohodki znašajo 32.810.300,56 din in so za 22 % višji kot v letu 1977. Ta porast je posledica povišanj osebnih dohodkov v II. polletju leta 1977 in aprila letos (15 %).

Poprečni neto osebni dohodek je dosežen v višini 5.310,00 din in je za 15 % višji od lanskoletnega.

Ostanek dohodka za sklade znaša 14.654.009,22 din in je za 77 % večji od ostanka dohodka v istem obdobju lanskega leta.

Ta podatek je rezultat vseh prej omenjenih postavk in nam kaže, da je bilo poslovanje v I. polletju 1978 uspešnejše, tako v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta, kakor tudi z načrtnimi planskimi nalogami v letošnjem letu.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Gozdnogojitvena dela v 1978

Do konca julija smo v zasebnem sektorju za gozdnogojitvena dela porabili 7.935.766 din in dosegli 44 % letnega plana. Pogozdovanje smo opravili na površini 25 ha, obzette na 93 ha, čiščenja 131 ha in redčenja na 27 ha.

Zaradi preprečevanja gozdnih požarov smo očistili 57.000 m² požarnih pasov. Razen teh najpomembnejših del smo opravili tudi še druga gojitvena, varstvena in ureditvena dela. Med TOK prednjači pri izpolnjevanju plana TOK Gozdarstvo Črnomelj, ki je dosegel 50 odst. planskih nalog.

V gozdovih družbenega sektorja smo v istem času porabili za gozdnogojitvena dela 6.562.943 din ali 41 % letnega plana. Pogozdili smo 41 ha, obzeli 315 ha in očistili 171 ha gošč. Preredčili smo 284 ha sestojev in opravljali še druga

predvidena dela.

Glede na to, da je sezona za pretežno večino gozdnogojitvenih del drugo polletje, lahko pričakujemo, da bodo dela do konca leta opravljena v celoti. Odpadla je tudi bojazen, da bi morali zaradi pomanjkanja denarja zmanjšati plan gojitvenih del v zasebnem sektorju, kajti zaradi uspešnega odkupa v zasebnem sektorju in povišanja cen se bo v skladu za biološka vlaganja zbralo več denarja, kot je bilo predvideno.

Sodobno razvito kmetijstvo brez posebnih težav pridelava hrano za 10 prebivalcev na 1 ha. Pri nas prehranimo dva. — Lepe možnosti za napredek! (Glasnik poljoprivredne proizvodnje...). V Jugoslaviji je bil dosežen rekordni pridelek pšenice 7.400 kg/ha in hibridne korzue 18.732 kg/ha.

Pridobivanje lesa

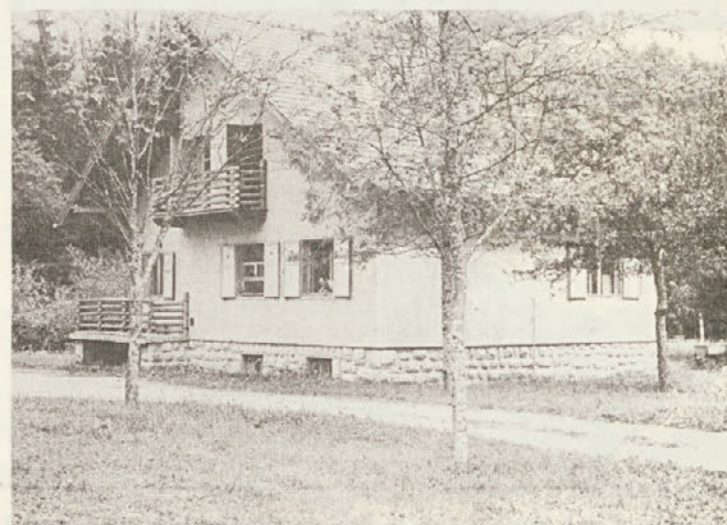
Na osnovi gozdnogospodarskih načrtov oz. srednjeročnega plana razvoja 1976 — 1980 in na osnovi odkazila lesa smo za leto 1978 predvideli, da bomo posekali in izdelali v družbenih gozdovih skupaj 129.314 m³, v zasebnih gozdovih pa 51.000 m³ gozdnih sortimentov za prodajo: hlodov, pilotov, drogov, drobnega tehničnega lesa in drv.

Pridobivanje lesa je torej omejeno, zato lahko večji dohodek dosežemo le s spremembo strukture. Predvsem pri listavcih je pomembno, da bomo izdelali več tehničnega lesa in manj drv kot smo planirali.

Plan proizvodnje za 1978 in njegova uresničitve za prvo polletje sta razvidna iz tabele.

JANEZ RUSTJA

	Tehnični les m ³			Drva prm			Skupaj m ³		
	plan	realiz.	%	plan	real.	%	plan	real.	%
TOZD Novo mesto	11091	6805	61	13644	8067	59	19960	12049	60
" Straža	20893	11634	56	10786	5313	49	28904	15087	52
" Podturn	28413	13022	46	9686	2810	29	35709	14849	42
" Črmošnjice	18201	9426	52	5692	3236	57	25033	11529	46
" Črnomelj	8521	4098	48	14000	5790	41	18421	7862	43
" Trebnje	640	770	120	955	481	50	1287	1082	84
SKUPAJ TOZD:	87759	45755	52	54763	25697	47	129314	62458	48
TOK Novo mesto	21380	17687	83	9123	2669	29	27310	19421	71
" Črnomelj	13310	14876	112	2646	635	24	15030	15289	102
" Trebnje	5650	4030	71	4100	876	21	8315	4579	55
Skupaj TOK	40340	36553	91	15869	4180	26	50655	39289	78
Skupaj GG Novo mesto							179969	101747	57

Logarnica na Gorjancih (nekdanji „Tovarni“) — morda eno izmed naših bodočih rekreacijskih središč?

Baza 20 – naša skrb in naš dolg

Gozdarji nismo zadolženi samo za gospodarjenje z gozdovi, ampak tudi za čuvanje spomenikov NOB ter raznih prirodnih znamenitosti. Nekatere so zaščitene z zakonom, druge pa prepuščene le našemu čutu odgovornosti, kako ohraniti nekaj lepega, nenavadnega, neponovljivega, pa naj gre za drevo nenavadne debeline ali rasti, sestoj ali pa kraško votlino. Kar zadeva spomenike NOB, pa dobro vemo, da je teh največ prav na območju našega dela Kočevskega Roga.

Vsakokrat, ko na Bazi 20 iz varstvenih razlogov posekamo jelovo sušico ali močno nagnito bukev, in tega je čedalje več, se sprašujemo, kaj bo s tem gozdom. Bojimo se za jelov-bukov sestoj, v okrilju katerega je med vojno našlo varno zavetje 26 barak, ki danes predstavljajo enega največjih in najbolj obiskanih spomenikov NOB. Zlasti smo zaskrbljeni, ko opazujemo čedalje večje množice obiskovalcev, od katerih nekateri kar po številnih bližnjicah hite proti cilju.

Včasih, zlasti v deževnem vremenu, tudi zaradi blatne poti. Nihče ne hodi rad po blatu. Vsi ti obiskovalci pa potem

vsak po svoje hodijo okoli barak ter teptajo tla. Pri tem pa, ne da bi se zavedali, uničujejo tudi naravni podmladek. Brez njega pa ni zagotovljeno načelo trajnosti in sploh obstoj gozda, kakršen je danes.

Kažejo se že prve praznine, posebno okoli barak, kjer je muzej, nadomestila za odstranjeno drevo pa ni. Če bo šlo tako naprej, bi čez 10 ali 15 let obiskovalci videli kaj žalostno sliko. Težko si bodo pričarali pred oči nekdanji temni in nedotaknjeni gozd, ki so ga tisti, ki so ta gozd zaščitili, tako zelo spoštovali.

Iz pregleda sečenj je razvidno, da je v odd. 46, kamor Baza 20 spada, bila v zadnjih petih letih posekana sledeča količina slučajnih pripadkov v m³:

Leto	1973	1974	1975	1976	1977
iglavci	48	68	198	64	104
listavci	99	11	90	—	—
skupaj	147	79	288	64	104

Za 60 ha velik oddelek to res ni veliko, zaskrbljujoče pa je, da je večidel tega bilo posekano v okolici barak.

Na pojav smo že dolgo opozarjali. Zato je medobčinski svet SZDL za Dolenjsko, odbor za vzdrževanje in obnovo spomenikov NOB ter naravnih znamenitosti Roga, pooblastil posebno delovno skupino, da najde ustrezno rešitev. Zato smo se aprila lani zbrali predstavniki GG Novo mesto, KGP Kočevje, Krke in odbora, ki skrbi za vzdrževanje objektov. Ogleдали smo si gozd na tem področju.

Sklenjeno je bilo, da bi do Baze 20 in okoli najpomembnejših objektov napravili ogledno pot. Izkoristiti bi morali že obstoječe najbolj primerne steze. Speljana pa bi morala biti tako, da bi čim manj spremenila okolje.

Da bi se obiskovalci zagotovo usmerili le po tej poti, bi začasno na vseh mestih, kjer je nevarnost, da bi kdo zašel po kakšni bližnjici, postavili ograjo iz smrekovih letev. Povsod, kjer je pot strma, bi taka ograja tudi pomagala starejšim osebam za oprijemanje. S tem, ko bi obiskovalci upoštevali predvidene in s smrekokazi opremljene poti, bi se izboljšala površinska struktura tal in zasejani podmladek bi se očeval.

Nadalje je bilo dogovorjeno, da bi prazne površine – luknje v sestoju zaradi hitrejše obnove umetno pogozdili z avtohtono jelko.

Za izvršitev vseh navedenih del je bil zadolžen naš TOZD.

Posebna skupina cestarjev je potem do zime v grobem napravila pot, ograje pa bodo postavljene letos. V jeseni je bilo posejanih tudi 500 do 40 cm visokih jelk. Skupaj z zemljo so bile prinesene iz bližnjega podmladka. Običajno pogozdujemo sicer z manjšimi jelkami, toda vseeno upamo, da se bodo sadike prijele, da bo poizkus uspel.

Podobno skrb bo potem potrebno posvetiti še bolnici „Jelendol“ in „Gornji Hrastnik“.

V zvezi z obravnavanimi deli smo letos posredovali odboru za varstvo spomenikov v Rogu na njegovo zahtevo sledeče poročilo o izvršenih delih za leto 1977 in plan za leto 1978:

uresničeno v 1977:
vzdrževanje in čiščenje okolice – 1.633,75 din
naprava poti – 22.778,45 din
material – 1.090,50 din
skupaj: – 25.502,70 din
Razen tega smo posadili 500 kom jelk, za kar smo izstavili račun KGP Kočevje v višini – 2.867,50 din

Plan za 1978: dokončanje poti in posipanje peska – delo 160 ur – 10.618,00 din
pesek s prevozom do Lukovega d. 21 m³ – 4.400,00 din
razvoz peska s traktorjem 10 ur – 1.340,00 din
izdelovanje ograje 160 ur – 10.618,00 din
izdelava in postavitve viharikov, stebrov, montiranje smerokazov 368 ur – 24.420 din
skupaj: – 51.396,00 din

Opomba: stroški za izdelavo smerokazov niso všteti. Zanje je že predvideni 14.000,00 din. Vzdrževanje barak ni všteto.

Dogovoriti bi se morali, koliko od tega plača GG Novo mesto in koliko bo plačano iz prispevkov podpisnikov sporazuma. Nadalje bi bilo potrebno s ključem določiti, koliko prispeva vsak izmed TOZD.

V prihodnje bo torej Baza 20 bolj dostopna. Od razumevanja obiskovalcev pa je odvisno, ali bodo prizadevanja vseh podpisnikov samoupravnega sporazuma o varstvu spomenikov NOB v Rogu, ki hočejo ohraniti ta edinstveni spomenik naše slavne preteklosti zanamcem čim dalj, tudi uspela.

SLAVKO KLANČIČAR, dipl. ing.

Naš prispevek k ureditvi ozje in širše okolice Baze 20, neminljivega spomenika revolucije: potokazi iz lesa, kot ga premorejo naši bogati gozdovi... (Foto J. P.)

Ne uničuj gozdnega rastišča – cvelja, plodov in gob (tudi, če so strupene)

Ivan Štrumbelj, doslej najuspešnejši novomeški gozdar na republiških in zveznih tekmovanjih; bil je tudi prvak Jugoslavije v letu 1970 (Foto J.P.)

Dragocen nasvet vsem, ki delajo z motorno žago

V delavnici gozdnega gospodarstva Novo mesto, kjer že vrsto let popravljamo motorne žage, ugotavljamo ob popravilih tudi take okvare, ki so posledica grobe malomarnosti ali neznanja.

Na splošno delavci motorke premalo čistijo, kar velja zlasti za drobno žagovino in ostalo umazanijo; to povzroča nabiranje prahu na ohišju motorke in hladilnih rebrih valja. Le-to zmanjšuje hlajenje motorja, ki se pregreva in slabša se mazanje, kar vse bistveno zmanjšuje življenjsko dobo motorja.

Zaradi nezadostnega čiščenja zračnega filtra (čistimo ga z žimnato ali naylonsko ščetko ali s čopičem, od časa do časa pa s čistim bencinom), se zmanjša moč motorke, poraba goriva pa se poveča. Pravilno razmerje zraka in goriva, prispelega v notranjost motorja, se namreč s tem poruši.

Nezadostna količina olja v bencinu, to je presiromašna mešanica, ali celo bencin brez olja, prav tako skrajša življenjsko dobo motorja in povzroči uničenje bata in valja. Super bencina za pripravo mešanice ne smemo uporabljati!

Posledica „zaribanja“ so seveda veliki stroški popravila. Zamenjati je treba oboje, valj in bat. Tako popravilo pa stane npr. za motorno žago Stihl 050 kar 2.806,00 din.

V delavnici GG Novo mesto smo ugotovili, da je zaradi siromašne bencinske mešanice od jeseni 1977. leta do poletja 1978 poškodovanih 9 motork, last GG, ter 15 motork in 10 škropilnic, last kmetov. Siromašna bencinska mešanica v motorji, to je premalo olja, je posledica grobe malomarnosti ali neznanja. Da se to ne bi dogajalo, bo najbolje, če uporabljate vedno bencinsko mešanico z razmerjem bencina in olja 20:1, oziroma 5 % bencinsko mešanico.

Za pripravo mešanice uporabljajte specialno olje za dvotaktne motorje „Dvotaktol“.

Upoštevajte navodila tovarn, ki jih prilagajajo novim motorjem!

Pred nalivanjem goriva (bencinska mešanica) v motorjo gorivo vedno premešajte (ročko pretresite).

Pazite: vedno je bolje dati v bencin malo več olja kot premalo, vendar ne preveč, ker se sicer svečka zamaže in motorja težje vžiga.

JOŽE KURE, dipl. ing.

Kako se bodo odrezali naši?

S posebnim zanimanjem bomo spremljali tekmovanje gozdarjev Jugoslavije, če bodo na njem nastopali tudi naši delavci. Nastopili pa bodo, če se

bodo uvrstili v reprezentanco Slovenije, na republiškem tekmovanju teden dni prej.

Od naših delavcev so bili doslej najuspešnejši Štrumbelj, Bobnar in Grandovec. Štrumbelj, ki se lahko pohvali z največ uspehi na domačih, republiških in zveznih tekmovanjih, je leta 1970 na državnem prvenstvu v Rogaški Slatini postal celo prvak Jugoslavije. Lani je bil prvak Slovenije; skupaj z Bobnarjem, ki je bil tretji, in Grandovcem, ki je bil četrti, pa so za GG Novo mesto priborili tudi ekipno prvenstvo Slovenije.

O krizi na trgu bukovih vezanih plošč smo zadnja leta večkrat slišali, zato je tembolj zanimiva novica iz Francije, kjer vezane plošče, zaščitene s plastično folijo, uporabljajo pri gradnji hlevov za krave. Hlevi se sestoje iz prostorov za molžo, telitev in za stalna bivanja.

Strah ima velike oči...

Močno sneži. Pozno zimsko popoldne. Iz revirja se vračam po bližnjici domov. Hitim, da ne bi zamudil avtobusa. Snega je že dober pedenj. Utiram si pot, sklonjen med bukovim mladjem, ki se šibi pod težo snega. Tam, kjer bližnjica doseže protivzpon, se malo zrvanam, da si otresem sneg, ki mi sili že za vrat. V hipu zagledam kakih petdeset metrov pred seboj sredi poti temno gmoto. Zastane mi dih. Srce mi začne hitreje biti.

„Medved je“, pomislim, „toda zakaj ravno tu, na tej bližnjici? Kaj ni šel letošnjo zimo spat? Kaj naj napravim? Ali naj se vrnem spet v hrib in nato po cesti v dolino? Ne, to ne, pozno je že, zamudil bom avtobus. In kdo ve, če tudi na drugi poti ni kak medved?“

Vedno bolj vroče mi postaja, ker ne najdem rešitve iz mučnega položaja. Čas hitro mineva. Odločiti se moram. Da bi vrgel kamen proti mrcini? Kje pa naj ga dobim, ko je že vse pokrito s snegom? Kaj, če bi zavpil in ga s tem pregal? Zaderem se, kolikor morem. Zdi se mi, da se je malo premaknil. Toda še vedno je sredi steze.

„A tako“, – si mislim, „potuhnil si se in ko pridem bližje...“ Ne, ne, proč s takimi mislimi! Kaj, če je ranjen? Toliko slabše. Ponovno se zaderem. Toda zdaj vidim, da se sploh ne premakne. Briga njega, če se mi muči in da bo kmalu mrak.

Stopim malo bližje. Prepričati se moram, če se bo kaj premaknil. Nič. Pomaknem se še

za nekaj korakov. Toda, ta temna gmota postaja nekam velika – predolga za medveda. Negotovo napravim še par korakov.

„Oh! Kaj je to? Saj to je le smrekov vrh, ki ga je odlomil sneg in ga sedaj na tleh že počasi prekriva!“

Sedaj mi postaja še bolj vroče. Tokrat od sramu, da sem nasedel tako nedolžni stvari. Kar ne morem verjeti, da res ni medved. Še vedno imam šibka kolena. Zberem se in jo mahnem dalje, kolikor mi še dajo tresočee se noge...

Na avtobusno postajo v Soteski pridem hkrati z avtobusom. Potniki izstopajo in vstopajo. V avtobusu je toplo, slišim tudi prijetno glasbo. Vse

je nekam umerjeno, resno. Vsak je zatopljen v svoje misli. Tem ljudem se še sanja ne, da se je ta

gozdar, ki je ravnokar vstopil, še ne pred pol ure tresel pred „medvedom“.

Da, strah ima res velike oči.

FRANC ČIBEJ

★

Pripis urednika.

Taka je zgodba o doživljanju revirnega gozdarja Čibeja. Vendar se nam ne zdi strah za prazen nič. Koliko naših tovarišev se je že srečalo z medvedom! Pripovedi o teh srečanjih so vedno zanimive in k sreči so se doslej končale skoraj vedno dobro za obe strani.

Skoraj, ne pa vedno. Kako nevarno je bilo srečanje z medvedko za revirnega gozdarja Mavsarja, vam bomo opisali v prihodnji številki Dolenjskega gozdarja.

(Ne) varno delo s traktorjem

V dnevnem časopisju vse pogosteje zasledimo kratka poročila, da je bil med delom s traktorjem težje ali smrtno poškodovan upravljalca traktorja, njegov sodelavec, sopotnik ali oseba, ki je bila v bližini ipd. Medtem ko je v kmetijstvu nad 40 odst. vseh težkih nezgod pri delu v vzročni zvezi s traktorji in pri tem odpade levji delež na zasebne kmetovalce, tudi v gozdarstvu nismo brez številnih žalostnih izkušenj.

Delo s traktorjem je torej lahko zelo nevarno, po izkušnjah in statističnih podatkih sodeč pa še posebno, kadar gre za opravila v gozdu, v hribovitem svetu ali na zemljiščih z obilico neravnin, naravnih ovir ipd.

In kje tiče te nevarnosti? Ali jih lahko preprečujemo? Kaj smo ukrenili, da bi bilo delo s traktorji bolj varno? Ali se nevarnosti dovolj zavedamo in upoštevamo varnostne ukrepe pri vsakdanjem delu? Poskušajmo poiskati odgovore.

Proučevanja nezgod in obolenj, ki so v vzročni zvezi s traktorji, so pokazala na številne vzroke nevarnosti, ki izhajajo od človeka, upravljalca traktorja, traktorja samega ali od delovnega okolja. Ti viri nevarnosti so pogosto v tesni medsebojni zvezi, vsled česar se nevarnost še stopnjuje.

V praksi so najštevilnejši sledeči temeljni elementi nevarnosti za varno delo s traktorji:

- zdravstvene, psihotehnične, strokovne ali varstveno-vzgojne pomanjkljivosti upravljalca traktorja;

- nenamenska uporaba, nezadostna opremljenost, neustrezno vzdrževanje in zdravju škodljivi vplivi traktorja (močan hrup, tresenje, neugodna mikroklima, plini); možna je nepričakovana, nevarna okvara traktorja med delom;

- nevarno delovno okolje (neprimerne terenske razmere za delo, pomanjkljiva priprava dela oz. organizacija dela na sploh).

Pomembni, že izdani predpisi

Na podlagi ugotovljenih nevarnosti so bili predlagani ustrezni preventivni varnostni ukrepi za njihovo preprečevanje. Izdani so bili varnostni predpisi, več navodil za varno delo, posnet vzgojno izobraževalni film, organizirana izobraževanja ipd., kot sledi:

- pravilnik o varstvu pri kmetijskem delu (Ur. list SFRJ, št. 34/68), ki na splošno predpisuje varnostne ukrepe s traktorji.

- Več prometnih predpisov, ki obravnavajo uporabo traktorjev v javnem cestnem prometu.

- Brošura „Varno delo s traktorjem“, ki na splošno obravnava nevarnosti in varstvene ukrepe pri delu s traktorji v

industriji, kmetijstvu, gozdarstvu in komunalni dejavnosti (izdalo društvo za propagando varstvenovzgojne literature „Srečno“, Ljubljana 1975).

- „Navodila za varno delo s traktorji“, ki jih je v letu 1974 izdelal Gozdarski šolski center v Postojni, izdala pa komisija za varstvo pri delu pri Poslovnem združenju gozdnogospodarskih organizacij Slovenije. Ta navodila poglobljeno obravnavajo varno delo s traktorji v gozdni proizvodnji.

- V letu 1976 je bil pod okriljem izobraževalne skupnosti za gozdarstvo Slovenije, v

Gozdarskem šolskem centru Postojna izdelan pod glavnim naslovom „Varno delo v goz-

du“, film o varnem delu s traktorji v gozdu. Kopijo filma je kupila tudi naša delovna organizacija in ga je v preteklem letu predvajala na zborih kmetov, lastnikov gozdov in drugje.

S področja izobraževanja upravljalcev traktorjev velja omeniti sledeče:

vsakdo, ki želi uporabljati traktor v javnem cestnem prometu, mora predhodno opraviti vozniški izpit, v skladu s prometnimi predpisi.

Z namenom, da bi usposobili upravljalce traktorjev za čim bolj uspešno, s tem pa tudi varno in zdravo delo, prirejajo nekatere kmetijske, gozdarske pa tudi druge izobraževalne ustanove bodisi posebne tečaje za upravljalce traktorjev, ali pa je tako izobraževanje sestavni del rednega šolanja v okviru takih ustanov. Slednje velja npr. za dvoletno kmetijsko šolo v Novem mestu in za dvoletno šolo za gozdne delavce (gozdarje) v Gozdarskem šolskem centru Postojna. Gozdarski šolski center Postojna prireja občasno tudi posebne tečaje za traktoriste v gozdarstvu, ki jih morajo opraviti vsi, ki žele delati pri spravilu lesa s traktorji.

Za traktoriste v gozdarstvu velja tudi, da morajo občasno opravljati preizkuse znanja iz varstva pri delu, v skladu z varnostno zakonodajo.

S tem so na kratko in v glavnem prikazana prizadevanja naše družbe, gospodarstva in varnostno izobraževalnih ukrepov za varno in zdravo delo upravljalcev traktorjev.

Za kmeta še premalo poskrbljeno!

Očitno pa je, da je še zlasti za zasebne kmetovalce premalo narejenega na področju njihovega usposabljanja za uspešno, varno in zdravo delo s traktorji. Ugotavljamo namreč, da je traktorjev v zasebni lastnini že izredno veliko in iz dneva v dan več, hkrati pa smo priča izrednemu porastu delovnih nezgod upravljalcev teh traktorjev ali drugih oseb. Ob tem še posebej izstopajo nezgode s težkimi poškodbami ali s smrtnim izidom, ki se pripetijo zaradi prevrnitve traktorja med delom (vožnjo). Traktorji večinoma niso opremljeni z varnostno kabino.

Neposredni vzroki prevrnitve s traktorja med delom so številni, kot npr.:

- gibanje na zemljiščih s pre-

Na Loki je množica Novomeščanov z zanimanjem sledila napetemu tekmovanju v gozdarskih spretnostih (foto: Janez Pavlin).

Zmagala Franc Bajc in Stanko Voler ter ekipa GG Tolmina

Na lepo urejeni Loki v Novem mestu je bilo 8. septembra sedmo tekmovanje gozdarjev Slovenije za posamezno in ekipno prvenstvo. Prva z enakim številom točk (587,5) sta bila Franc Bajc iz GG Postojna in Stanko Voler iz GG Nazarje. Tretji je bil Silvo Podobnik iz GG Tolmin. Ekipni prvaki so postali Tolm inčani.

Le en Novomeščan, Ivan Turk iz TOZD gozdarstvo Podturn, se je uvrstil med prvo deseterico. Ekipno so bili novomeški gozdarji četrtri, kar je v hudi konkurenci 14 ekip lep uspeh. V slovensko ekipo za prvenstvo Jugoslavije, ki bo 15. septembra prav tako v Novem mestu, se je uvrstilo 6 najboljših, med njimi pa žal ne bo Dolenjca.

Prireditvev, ki je bila dobro organizirana na prijetnem in domiselno urejenem tekmovališču, je pritegnila veliko gledalcev.

velikim prečnim ali vzdolžnim nagibom;

– voznja po razmočenih ali spolzkih pobočjih, neutrjenih robovih poti ipd.;

– voznja po terenih, ki ne ustrezajo pogojem stabilnosti traktorja zaradi številnih neravnin, skalovja, štorov ali drugih ovir;

– preobremenitev traktorja (nevarni dvigi, sunki . . .);

– nenamenska uporaba traktorja, ki je npr. namenjen izključno za kmetijske namene, za dela v gozdu, kjer so terenske razmere navadno bistveno slabše;

– voznja z izrabljenimi gumami, ki tudi niso opremljene s kolesnimi verigami, v hribovitem, spolzkem svetu;

– prevelika hitrost voznje, še zlasti v povezavi z naglim spreminjanjem smeri voznje (ostro zavijanje);

– privlačenje lesa s traktorskim vitlom prečno na traktor;

– okvara zavor ali neenakomerno delovanje zavor;

– okvara krmilnega mehanizma;

– slabo privita kolesa traktorja (zanašanje traktorja, kolesa lahko celo odpadejo) ipd.

Razen nezgod s prevrnitvami traktorja ali morebitne prikoliče so dokaj pogostni še primeri, da upravljalec traktorja med premikanjem traktorja povozi otroka, pa tudi odraslo osebo, ki je v bližini. Tudi nezavarovani prenosniki moči (jermenica z jermenom, kardanska gred, galova veriga z zobniki ipd.), zadnja kolesa brez ustreznih blatnikov, okvarjene prikoliče, drugi priključki itd. so bili pogosto razlog težjih ali lažjih telesnih poškodb.

Nevarno in zelo zahtevno delo!

Rezultati raziskav vzrokov teh nezgod so nedvoumno potrdili domnevo, da velika arma-

da upravljavec traktorjev na splošno ni dovolj usposobljena za varno delo, da ima tudi druge osebne pomanjkljivosti, mnogi traktorji pa ne ustrezajo temeljnim zahtevam za varno delo in še posebej ne za varno delo v gozdu.

Ker je delo s traktorjem zahtevno, lahko pa tudi zelo nevarno in zdravju škodljivo, terja njegovo upravljanje in vzdrževanje dobro usposobljenega, ustreznega zdravega, treznega in vestnega človeka. Le v takem primeru lahko pričakujemo, da bo nezgod s hudimi posledicami manj, da delo s traktorjem ne bo predstavljalo večni „rizik“ za življenje, poškodbe in zdravje. Ali se tega dovolj zavedamo? Kaj ukreniti?

Če se v tem sestavku ustavimo samo pri sistemu izobraževanja upravljavcev traktorjev, je očitno, da se le-ta na splošno ni dovolj približal kmetu. Samo izobraževanje za pridobitev voz-

niškega dovoljenja (ali še to ne?) še zdaleč ni dovolj ob delstvu, da se le majhen delež teh ljudi še posebej izobrazi za uspešno, varno in zdravo delo s traktorji na tečajih ali v okviru daljšega šolanja. Tečaji in šole so navadno precej oddaljeni, težje dostopni in zato za kmeta nepriljavni. Tudi strokovna literatura, navodila za varno delo ipd. kmetu niso lahko dostopni, ker so naklade majhne in ne upoštevajo širših potreb kmetov.

Kaj pa naša delovna organizacija? Ali bi se lahko lotila izobraževanja kmetov – kooperantov, lastnikov gozdov, za varno delo s traktorji? Morda bi poskusili? Ne vse naenkrat, vendar pričeti je treba! Traktorjev je vse več, nezgod tudi. Ste za to? In kako? In kdo . . .?

Razmislimo, pogovorimo se, ukrenimo!

Delaj – varno!

BOGOMIR ŠPILETIČ, varn. ing.

Tovariš Stane Pureber je odšel v zasluženi pokoj

30. junija je odšel v zasluženi pokoj tovariš Stane Pureber, revirni vodja na Brezovi rebri. Od njega smo se poslovili na skromnem družabnem večeru v

revirju, ki mu je, kot sam pravi, od vseh službenih mest ostal najbolj v spominu.

Tovariša Purebra odlikujeta predvsem velika skromnost in delavnost. V 35 letih delovne dobe (od tega 3 partizanska leta) je služboval na skoraj vseh področjih (revirjih) našega gozdnega gospodarstva. Nižjo gozdarsko šolo je uspešno opravil 1948 v Mariboru, srednjo gozdarsko šolo pa 1963 v Postojni. Za časa službovanja je obiskoval razne gozdarske tečaje.

Njegovo življenje je bilo že od otroške dobe trdo in težko, pa zato ni čudno, da je ostal vedno tako skromen in tih. Lahko mu verjamemo, ko pravi, da si bo sedaj dodobra oddahnil.

F. M.

Obenem zagotavlja, da se bo rad vračal v gozd, zlasti na Brezovo reber opazovat naravo in sadove svojega dela.

Posebej je treba poudariti, da je tov. Stane Pureber eden tistih, zdaj že redkih gozdarjev, ki so morali po drugi svetovni vojni za obnovo domovine opravljati v gozdarstvu najrazličnejša dela, na petek in svetek, od zore do mraka, v zelo skromnih delovnih razmerah in brez ustreznih delovnih priprav.

Tovariši se spominjamo, da je tov. Pureber vse težke naloge uspešno opravljal in da smo se nanj lahko vedno zanesli. Za vse, kar je naredil v prid doljnjskega gozda in sotovarišev, se mu lepo zahvaljujemo.

Tovariš Stane, ko Ti ob tej priložnosti segamo v roko, Ti predvsem želimo, da bi bil zdrav! Upamo pa, da boš držal besedo in nas tudi poslej večkrat obiskal pri našem delu v gozdu.

FRANC ČIBEJ

Podpisan je sporazum s tovarno celuloze in papirja v Krškem

Predstavniki gozdnih gospodarstev, med njimi tudi gozdno gospodarstvo Novo mesto, so slovesno podpisali s tovarno celuloze Krško samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju na družbenoekonomskih osnovah skupnega prihodka. S podpisom tega sporazuma smo obljubili letos dobaviti tovarni celuloze najmanj 4000 m³ celuloznega lesa iglavcev, v letih 1979 in 1980 pa se te količine povečajo letno za 15%. Poleg tega bomo prodali tovarni na leto še 25.000 m³ celuloznega lesa bukve.

V sporazumu smo se dogovorili tudi o tehničnih normativih, ki veljajo za proizvodnjo celu-

loznega lesa in predelave tega lesa v papir kot končni proizvod obeh partnerjev. Za leto 1978 znaša razmerje za iglavce 50,96% za gozdarstvo : 49,04% za tovarno celulozo, za listavce pa 28,30% za gozdarstvo : 71,70% za tovarno celulozo.

Menimo, da je takšno dogovarjanje sprejemljivo za obe strani. Gozdarstvo ima zagotovljeno prodajo, tovarna celuloze pa zagotovljeno surovino. Od višine cene papirja, ki ga kot potrošniki kupujemo, je odvisna tudi cena celuloznega lesa. Torej: čimveč smo pripravljani dati za papir, več bomo dobili za celulozni les.

Rezultati gozdarskih in športnih tekmovanj na prvenstvu GG Novo mesto v Črnomlju 1978

V soboto, 8. julija 1978, smo se zbrali v Črnomlju na „Dragi za Jurjevanje“, da bi se pomerili v tradicionalnem tekmovanju v gozdarskih veščinah in športnih panogah. Na lepo okrašenem prostoru je bilo vse pripravljeno, tekmovalci so si nabirali pogum, se ogrevali za velik nastop, čakali sonce in ga končno tudi dočkali.

Po pozdravnem govoru tov. Fabjana je odšla na pot pohodna enota za zastavonošo in harmonikašem na čelu.

Tekmovanje se je pričelo, ploščad „na Dragah“ je oživila.

I. TEKMOVANJE GOZDARJEV:

Gozdarji so tekmovali v naslednjih disciplinah: obračanje lista, prežagovanje debela s kombiniranim rezom, zasek drevesa z motorno žago, dokončno prežagovanje drevesa, podiranje drevesa na balon, kleščanje vej z motorno žago in natančno prežagovanje hloda na podlagi.

Končni vrstni red ekip je bil naslednji:

1. mesto – TOZD „Gozdarstvo“ Straža – 1514 točk
Štrumbelj Ivan, 590 točk
Fink Izidor, 471 točk
Jarc Mirko, 453 točk
2. mesto – TOZD „Gozdarstvo“ Podturn – 1504 točk
Pakar Boris, 534 točk
Aščič Lovro, 487 točk
Turk Ivan, 483 točk
3. mesto – TOZD „Gozdarstvo“ Črnomelj – 1451 točk
Abramovič Željko, 508 točk
Ivančević Čedo, 496 točk
Šabič Ivo, 447 točk
4. mesto – TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice – 1317 točk
Dražetič Šime, 474 točk
Dražetič Pejo, 410 točk
Čustič Mehmed, 433 točk
5. mesto – TOZD „Gozdarstvo“ Novo mesto – 1206 točk
Klobučar Slavko, 419 točk
Primc Alojz, 402 točk
Kump Marjan, 385 točk
6. mesto – TOK „Gozdarstvo“ Črnomelj – 1074 točk
Špehar Jure, 459 točk
Trampus Alojz, 404 točk
Barjakovič Peter, 211 točk

V posameznih gozdarskih disciplinah so dosegli najboljše rezultate:

- I. obračanje lista, Štrumbelj Ivan – 64 točk
- II. kombinirano prežagovanje, Štrumbelj Ivan – 120 točk
- III. zasek debela, Ivančević Čedo – 114 točk
- IV. definitivno podžagovanje, Pakar Boris – 129 točk
- V. podiranje debela na balon, Aščič Lovro – 40 točk
- Grandovec Marjan – 40 točk
- Pakar Boris – 40 točk
- Krese Silvo – 40 točk
- VI. kleščanje vej z motorno žago, Štrumbelj Ivan – 64 točk
- VII. precizno prežagovanje hloda na podlagi, Primc Alojz – 95 točk
- Kump Marjan – 95 točk

Končni vrstni red, posamezno:

1. stvo Straža – 590 točk
2. Pakar Boris, TOZD Gozdarstvo Podturn – 534 točk
3. Abramovič Željko, TOZD Gozdarstvo Črnomelj – 508 točk
4. Ivančević Čedo, TOZD Gozdarstvo Črnomelj – 496 točk
5. Aščič Lovro, TOZD Gozdarstvo Podturn – 487 točk

6. Turk Ivan, TOZD Gozdarstvo Podturn – 483 točk
 7. Dražetič Šime, TOZD Gozdarstvo Črmošnjice – 474 točk
 8. Fink Izidor, TOZD Gozdarstvo Straža – 471 točk
 9. Stojič Dušan, TOZD Gozdarstvo Podturn – 463 točk
 10. Špehar Jurij, TOZD Gozdarstvo Črnomelj – 459 točk
 11. Jarc Mirko, TOZD Gozdarstvo Straža – 453 točk
 12. Šabič Ivo, TOK Gozdarstvo Črnomelj – 447 točk
 13. Krese Silvo, TOZD Gozdarstvo Podturn – 446 točk
 14. Maroslič Janus, TOZD Gozdarstvo Podturn – 435 točk
 15. Čustič Mehmed, TOZD Gozdarstvo Črmošnjice – 433 točk
 16. Klobučar Slavko, TOZD Gozdarstvo Novo mesto – 419 točk
 17. Dražetič Pejo, TOZD Gozdarstvo Črnomelj – 410 točk
 18. Trampus Alojz, TOK Gozdarstvo Črnomelj – 404 točk
 19. Primc Alojz, TOZD Gozdarstvo Novo mesto – 402 točk
 20. Grandovec Marjan, TOZD Gozdarstvo Straža – 400 točk
 21. Bobnar Branko, TOZD Gozdarstvo Straža – 388 točk
 22. Kump Marjan, TOZD Gozdarstvo Novo mesto – 385 točk
 23. Zaletelj Alojz, TOZD Gozdarstvo Straža – 383 točk
 24. Dražetič Mato, TOZD Gozdarstvo Črmošnjice – 340 točk
 25. Barjakovič Peter, TOK Gozdarstvo Črnomelj – 211 točk
- Izven konkurence je tekmoval Bobnar Alojz iz TOZD „Gozdarstvo“ Podturn in dosegel 565 točk.

II. ŠPORTNO TEKMOVANJE:

Člani gozdnega gospodarstva Novo mesto so tekmovali v naslednjih športnih disciplinah: vlečenje vrvi, suvanje krogle, šah, kegljanje in streljanje z zračno puško.

Končni vrstni red ekip:

1. mesto – TOZD Gozdarstvo Straža, 105 točk
2. mesto TOZD Gozdarstvo Črnomelj, 90 točk

3. mesto – TOZD Gozdarstvo Gradnje, 86 točk
4. mesto – skupne službe, 75 točk
5. mesto – TOZD Gozdarstvo Novo mesto, 67 točk
6. mesto – TOZD Gozdarstvo Podturn, 58 točk
7. mesto – TOZD Gozdarstvo Straža, 55 točk
8. mesto – TOK Gozdarstvo Črnomelj, 46 točk
9. mesto – TOK Gozdarstvo Novo mesto, 36 točk
10. mesto – TOK Gozdarstvo Trebnje, 1 točk

V vlečenju vrvi so zasedle ekipe naslednji vrstni red:

1. ekipa TOZD Gozdarstvo Črmošnjice
 2. ekipa TOZD Gozdarstvo Črnomelj
 3. ekipa TOZD Gozdarstvo Novo mesto
 4. ekipa TOZD Gozdarstvo Podturn
 5. ekipa TOZD Gozdarstvo Straža
- V suvanju krogle so zasedle ekipe naslednji vrstni red:

1. ekipa TOZD Gozdarstvo Črmošnjice
2. ekipa TOZD Gradnje
3. ekipa TOZD Gozdarstvo Črnomelj
4. ekipa TOZD Gozdarstvo Podturn
5. ekipa TOZD Gozdarstvo Straža

Posamezno so bili v suvanju krogle (5 kg) doseženi naslednji rezultati:

1. Jarc Alojz, TOZD Podturn – 12,21 m
 2. Djukič Petar, TOZD Straža – 12,16 m
 3. Davidovič Stipo, TOZD Črmošnjice – 11,68 m
- V šahu so zasedle ekipe naslednji vrstni red:

1. ekipa DSSS, 19 točk
2. ekipa TOZD Gozdarstvo Črnomelj, 16 točk
3. ekipa TOZD Gozdarstvo Podturn, 15 točk
4. ekipa TOZD Gozdarstvo Novo mesto, 12 točk
5. ekipa TOZD Gozdarstvo Straža, 12 točk

Resa—športni rekreacijski center

Vse kaže, da bo postala logarnica Resa športni rekreacijski center. Tako so odločili delavci gozdnega gospodarstva in Novolesa. Dogovorili so se, da bodo logarnico in gospodarsko poslopje skupaj obnovili ter vzdrževali in si tako zagotovili primeme prostore za bivanje.

V neposredni bližini Rese so primema smučišča, dajo pa se še izboljšati.

Menimo, da je skrajni čas, da propadajoče logarnice obnovimo in vzdržujemo. O logarnicah Padež, Radoha, Gorjanci ter kmahu tudi Pogorelec pa bo svoje povedala komisija, ki je zadolžena, da zadevo preuči in predlaga ustrezne rešitve.

FRANC MARKOVIČ

Posamezno so bili doseženi naslednji rezultati:

1. Dragišič Milan, DSSS – 12 točk
2. Jarc Alojz, TOZD Podturn – 10,5 točk
3. Varbič Tomo, TOZD Črmošnjice – 10 točk

V kegljanju so zasedle ekipe naslednji vrstni red:

1. ekipa – delovna skupnost skup. služb – 557 podrtih kegljev
2. ekipa TOZD Gozdarstvo Črmošnjice – 540 podrtih kegljev
3. ekipa TOZD Gozdarstvo Podturn – 507 podrtih kegljev
4. ekipa TOZD Gradnje – 505 podrtih kegljev
5. ekipa TOZD Gozdarstvo Novo mesto – 475 podrtih kegljev

Posamezno so bili doseženi naslednji rezultati:

1. Rustja Janez, DSSS – 208 podrtih kegljev
2. Šerini Alojz, TOZD Gradnje – 204 podrtih kegljev
3. Blažič Janez, DSSS 201 podrtih kegljev

V streljanju z zračno puško so zasedle ekipe naslednji vrstni red:

1. ekipa TOZD Gradnje – 413 krogov
2. ekipa TOZD Črnomelj – 412 krogov
3. ekipa TOK Črnomelj – 396 krogov
4. ekipa TOZD Novo mesto – 375 krogov
5. ekipa DSSS – 366 krogov

Posamezno so bili doseženi naslednji rezultati:

1. Šprajcar Vinko, TOZD Gradnje – 153 krogov
2. Bobnar Primož, DSSS – 150 krogov
3. Mazovec Matija, TOZD Gradnje – 149 krogov

Po končanem tekmovanju se je vrnila s pohoda partizanska pohodna četa, ki je dopolne obiskala znane partizanske kraje v okolici Črnomlja, spomenik padlim na Gričku pri Črnomlju ter spomenik komandantu Stanetu na Lokvah. Med pohodom sta udeležencem pripovedovala o dogodkih med NOB tov. Tončka in vodja pohodne enote tov. Barič.

Po sprejetem raportu je spregovoril tovariš direktor. Čestital je vsem tekmovalcem in jim zaželel še več športnih uspehov. Poudaril je, da je GG Novo mesto letošnji pri-

(Nadaljevanje na 11. str.)

Ugodno poslovanje

Komisija za spremljanje poslovanja hortikulture dejavnosti je obravnavala poslovanje hortikulture dejavnosti in pridobivanje stranskih gozdnih proizvodov. Ugotovila je, da je bilo poslovanje dokaj ugodno. Po metodi direktnih stroškov je ugotovljen rezultat poslovanja 22,9 milijonov starih din. V stroške so zajeti samo direktni stroški dela, materiala, uslug, energije in amortizacija ter režija stroškovnega mesta te dejavnosti, medtem ko režija TOZD in prispevek za skupne službe v stroških nista zajeti. Delo dejavnosti opravlja pet delavcev, ki so v rednem delovnem razmerju, in nekaj kooperantov, ki so v pogodbenem odnosu.

Komisija je razpravljala tudi o programu dela hortikulture dejavnosti do konca leta 1978. Program je dovolj obsežen za to število delavcev. Uresničitev programa bo omogočila dejavnosti na koncu leta še boljši rezultat poslovanja.

JOŽE LUKŠIČ

Lepa priznanja!

Ob prazniku krajevne skupnosti Črnomelj 11. avgusta letos so slavnostno podelili delavcem TOZD Gozdarstvo Črnomelj priznanje mesta Črnomelj za uspešno sodelovanje in prizadevanje za razvoj krajevne skupnosti. Ob isti priložnosti je dobil priznanje OF vodja TOZD Tone Fabjan. Priznanja smo veseli tudi drugi GG-jevci in zato pristrčno čestitamo!

TOK Gozdarstvo Trebnje je že lani dobila priznanje, imenovano Taborška listina, ki jo podeljuje Tabor likovnih samorastnikov Trebnje za ustvarjalni prispevek umetnosti. Čestitamo!

(Nadaljevanje z 10. str.)

reditelj republiškega in zveznega prvenstva gozdarjev, republiških in državnih prvenstvih že osvajali visoka in celo najvišja mesta. republiških in državnih prvenstvih že osvajali visoka in celo najvišja mesta. Čaka nas velika preizkušnja!

Po končanem govoru in razglasitvi rezultatov je tov. direktor tekmovalcem gozdarjem podelil pokale in priznanja, tekmovalcem v športnih disciplinah pa je podelil pokale in priznanja predsednik delavskega sveta GG Novo mesto Karel Turk.

Tekmovanje, na katerem je pri gozdarjih osvojila prvo mesto ekipa TOZD Straža in v športnem delu ekipa TOZD Črmošnjice, je bilo končano v lepem vremenu in prijetnem vzdušju.

Prihodnje leto nasvidenje!

MILENA FRIC

Gradnja nove gozdne ceste Gabrje – Krvavi kamen so razen gozdarjev in turistov pozdravili tudi prebivalci podgorskih vasi, saj jim odpira nove možnosti za boljše gospodarjenje, zlasti pa bo nova cesta odprla prepotreben nadaljnji turistični razmah na Dolenjskem. Gorjanci so še vedno vse premalo obiskani, domači turisti jih kar nekako zapostavljajo. Na sliki: pogled na enega izmed ovinkov bodoče ceste do Krvavega kamna (foto J. P.).

Gradimo gozdno cesto Gabrje – Koprivnik

25. maja 1978 so v osrčju Gorjancev zarohneli težki gradbeni stroji in ob pokanju min naznanili začetek gradnje nove gozdne ceste Gabrje–Krvavi kamen. in ob pokanju min naznanili začetek gradnje nove gozdne ceste Gabrje–Krvavi kamen. oblikovanja spominskega področja „Žumberak“, programom KS Gabrje in srednjeročnim planom komunalnih del v občini Novo mesto je bil izdelan glavni projekt cestne povezave na relaciji Gabrje–Krvavi kamen. Trasa je projektno obdelana in razdeljena na sledeča dva odseka:

I. odsek Krvavi kamen–Koprivnik v dolžini 4.998 m
II. odsek Koprivnik–Gabrje v dolžini 2.679 m
Skupna dolžina ceste znaša 7.677 m

Razdelitev trase na dva odseka je bila smiselna zaradi tega, ker je GG Novo mesto v mejah možnosti lahko zagotovilo z lastno udeležbo in odobrenimi krediti financiranje. I. odseka ceste, denar za gradnjo II. odseka pa bodo zagotovila zainteresirana novomeška podjetja, Krajevna skupnost Gabrje in ostali družbenopolitični dejavniki.

Po predračunu bi vrednost celotne gradnje veljala približno 8.622.000,00 din, od tega I. odsek s premestitvijo potoka „Vrtoša“ 6.497.000,00 din, II. odsek pa 2.125.000,00 din.

Za nas, gozdarje, je najpomembnejši podatek o produktivnosti ceste (po teku po gozdu).

Z doslednim izvajanjem v projektu predvidenih stranskih odribov odkopnega materiala menimo, da se bo širina vozišča v poprečju povečala za 0,50 m (od 3,00 m na 3,50 m).

In sedaj še nekaj besed o gradnji: odriv z buldožerjem je izveden na dolžini 4.000 m, utrjeno je 3.350 m

obsegu vrtalno napravo za globinsko vrtanje.

Za miniranje kamnin je bilo do sedaj porabljeno: 5.000 kg razstreliva, 6.200 električnih vžigalnih kopic, 5.600 rudarskih vžigalnih kopic in 5.000 m vžigalne vrvice.

Cesta Krvavi kamen–Gabrje je do sedaj ena izmed tehnično najzahtevnejših gradenj na območju našega gozdnega gospodarstva. Kaj več o njej in o težavah, ki jih premagujemo, pa vam bomo povedali, ko se boste po njej zapeljali iz doline na še vedno lepe gorjanske košence.

MATIJA MAZOVEC

vozišča, za kar je bilo potrebno ugraditi poleg lomljenca na trasi še 3.891 m³ materiala za tampon. Pri vrtanju uporabljamo poleg vse razpoložljive vrtalne mehanizacije za gradnjo gozdnih cest prvič v večjem

	produktivna	zasebni	spojna	skupaj
I. odsek	3,40 km	1,60 km	–	5,00 km
II. odsek	0,20 km	1,00 km	1,20 km	2,40 km
skupaj	3,60 km	2,60 km	1,20 km	7,40 km

Projektirani tehnični elementi ceste:

	I. odsek	II. odsek	Skupaj
katastrska dolžina ceste:	4.998 m	2.679 m	7.677 m
gradbena dolžina ceste:	5.158 m	2.759 m	7.917 m
širina ceste:			
širina utrjenega vozišča:	3,00 m	3,00 m	
širina koritnic:	0,50 m	0,50 m	
širina bankin:	0,50 m	0,50 m	
širina cestišča:	4,00 m	4,00 m	
Elementi:			
vzpon, maksimalni:	9,67 %	9,30 %	
protivzpon, maksimalni:	–	–	
Radiji:			
horizontalni, minimalni:	16 m	20 m	
vertikalni:			
minimalni:			
konveksni:	1000 m	4000 m	
konkavni:	3000 m	1000 m	

Petdeset let Virantove Magde

Nedavno je naša sodelavka Magda Virantova praznovala 50. letnico življenjske poti. No, mislim, da ni med tistimi, ki bi to srečanje z Abrahamom tajila.

Mlada, zelo mlada je stopila na samostojno življenjsko pot. Kako ji ne bi verjeli, ko pravi, da so bila zanjo prav ta leta najtežja. Njeno delovno mesto, tako kot mnogo drugih, je takrat zahtevalo precej več kot le osemurni delovni dan.

Koliko lesa je takrat šlo preko skladišča Straža, pravzaprav verjetno nihče ne ve, čeprav je bilo vse izmerjeno in zapisano. Seštevanje kubikov in vsakodnevno poročanje se je zavleklo skoraj vsak dan pozno v noč. Da ne govorimo o takratnih življenjskih razmerah! Čeprav se je s časom tudi ta tempo umiril, se zdi, da je Magdi le prirasel na kožo, saj se ji to pozna pri vsakdanjem delu v pisarni in gotovo tudi doma.

Pravzaprav sem hotel tov. Magdo predstaviti takšno, s kakršno se srečujemo vsak dan pri delu v pisarni. Na primer: nekega dne sem jo takoj zjutraj prosil, naj mi prepíše zapisnik sindikalne seje, v tem pa je vstopil šef s kupom popisanih listov, ki jih je treba tudi pretipkati. Čez njegove rame je mahal Jure s tovornimi listi. Za njim sta stala dva delavca; ki bi rada rokavice in dežni plašč...

Ta dan je bil tudi mesečni obračun osebne dohodke.

Gozdarji smo se drenjali po pisarni. Vsak je nekaj iskal,

vpraševal, prosil itd. „Oh, da bi ta dan že enkrat minil, potem bo spet za živeti“, je povzela. Nato je nadaljevala s tipkanjem, odpirala predale, žigosala, vpisovala, včasih malo poradirala in kaj vem kaj še vse. Nenadoma pa zopet vzkipi: „Je še kdo, ki bi kaj rad?“

Umaknil sem se, saj sem videl, da se drugim bolj mudi, ona pa se je obrnila proti meni in rekla: „Prinesi mi, prosim, iz skladišča rokavice in dežni plašč“. Molče sem jo ubogal.

Po malici pa se je oglasila: „Imaš mogoče že napisane prevzemne liste in obračun delovnih skupin, da bom pregledala, če se ujema?“ Izročil sem ji. Tedaj je začela tolči po računskem stroju, seštevala enkrat, dvakrat. „Ne ujema se“, pravi, „poglej, če si oddal vse prevzemne liste“. Ugotovim, da enega nisem oddal. Spet je zapel stroj. „Ja, še vedno se ne ujema za tri centimetre“. „Bom poiskal“, sem ji rekel. „Ni ti treba iskati, je že dobro“. In že je nadaljevala primerjavo z drugim. No, tudi tam ni šlo gladko.

Tako je bilo ves dopoldan. Videl sem, da je prepisovala za

šefa, še prej tipkala za Jureta tovrone liste (ti imajo sploh prednost). Tudi moj zapisnik je prišel na vrsto in še in še.

Kar naenkrat sem videl, da pospravlja po pisalni mizi, vmes pa pravi: „Dajmo, dajmo, fantje, ura je 14!“ Previdno sem se oglasil: „Ne, manjkata še dve minuti“.

„Kaj pa je to, dve minuti? Zjutraj sem bila že deset minut pred šesto tukaj. In pravzaprav, kdo pa misliš, da si, če si od sindikata?“

Že je prišla za kljuko, se na hitro poslovila in odvihrala iz pisarne. Takrat je bila ura seve-

da že dve. No, pa ni vsak dan tako odrezava. Sploh ne do strank, ki so včasih tudi tečne. Zanje ima vedno prijazen odnos in prav to ji dviga ceno. Zato jo spoštujejo in cenijo vsi naši delavci in drugi, ki pridejo po opravkih.

Vidite, tako našo Magdo poznamo njeni sodelavci. Toda hotel sem ji nekaj drugega napisati. Nekaj, kar naj bi bilo iskreno voščilo in čestitke za njen jubilej z željo, da ostanemo še naprej v dobrih delovnih odnosih in da ji, kot pravimo, predvsem zdravje „gre na roko“.

Pa še na mnoga leta, tovarišica Magda!

FRANC ČIBEJ

Dolenjski gozdar v novi obleki

Da ne bo pomote – novo obleko je dobilo glasilo Gozdnega gospodarstva Novo mesto, dolenjski gozdarji pa bomo ostali, kar zadeva obleke, še vedno ob svojem. Uniformam smo se sporazumno odrekli že pred leti. Pa bodimo resni!

Kot vidite, nadaljujemo 14-letno tradicijo Dolenjskega gozdarja: spremenila se bo oblika pa tudi kakovost, saj nam bodo pri tem pomagali strokovnjaki ČZP Dolenjskega lista.

Začenjamo novi letnik in treba bi bilo napisati časopisu nekaj spodbudnih besed na pot. Toda ne utegnemo. Prav sedaj se je nakopičilo veliko dela, zraven vsega pa še organizacija tekmovanja gozdarjev.

Naše glasilo bo sedaj obiskovalo tudi kmetske lastnike gozdov. Zato bomo skušali v časopisu objavljati članke in obvestila, ki jih bodo brali tudi oni.

Želimo si sodelavcev in dopisovalcev, spodbude in kritike. Pričakujemo, da se bodo oglasili tudi kmetje kooperanti. Glasilo bo dobro, če bomo vsi pisci in bralci, obveščanje pa res medsebojno.

Potrudimo se in uspelo nam bo!

Tovariški pozdravi!
UREDNIŠKI ODBOR

Obvestilo bralcem

Kljub najboljši volji nismo mogli objaviti v današnji številki vseh pripravljenih prispevkov: o hranilno-kreditni službi v Trebnjem, o urejanju zasebnih gozdov, uničevanju lipe, o „živih in mrtvih hrastih“ ter še o marsičem bomo zato pisali v prihodnji, oktobrski številki DOLENJSKEGA GOZDARJA. Vljudno vas vabimo k sodelovanju!

UREDNIŠTVO

Veliko dela je pri gradnji nove ceste Gabrje – Krvavi kamen predvsem za naše požrtvovalne minerje: njihovo napomo vztrajanje bo največ pripomoglo, da se bo nova pot k vrhu Gorjancev zagrizla skozi skalovje, k svojemu cilju.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Franc Markovič, ing. Jože Falkner, ing. Jernej Piškur, ing. Slavko Klančičar, Janez Šebenič, ing. Tone Šepc, ing. Jože Vidervol in ing. Tone Hočevar – Izhaja enkrat na mesec v 2000 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list Novo mesto – Tisk: Knjigotisk Novo mesto – Na osnovi ustreznega dokumenta prosto plačila prometnega davka.

Naslovno stran (glavo) našega glasila je oblikovala Katja Zelinka, ki je naredila znak gozdnega gospodarstva Novo mesto in načrte za značko, bilten, diplome, nalepke ter plakat za 16. tekmovanje gozdarjev Jugoslavije.